

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2010-2011

28 OCTOBRE 2010

Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 19 décembre 1967 portant règlement général en exécution de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants en vue de prendre en considération les trimestres où le travailleur indépendant a été dispensé du paiement de ses cotisations sociales dans le calcul de la pension

(Déposée par M. André du Bus de Warnaffe)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi reprend le texte d'une proposition qui a déjà été déposée au Sénat le 26 janvier 2010 (doc. Sénat, n° 4-1624/1 - 2009/2010).

La Belgique connaît une période économique difficile et notre pays est d'ailleurs entré en récession.

Cette situation n'est pas sans effet sur les travailleurs indépendants, qui risquent de recevoir moins de demandes de contrats de service ou de ne pas être payés pour leurs prestations.

Pour faire face à cette diminution de leurs revenus, de nombreux travailleurs indépendants sont tentés de se tourner vers la Commission des dispenses de cotisations.

En effet, en vertu de l'article 17 de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, les travailleurs indépendants à titre principal qui se trouvent en état de besoin, ou

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2010-2011

28 OKTOBER 2010

Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, teneinde voor de berekening van het pensioen de kwartalen in aanmerking te nemen waarvoor de zelfstandige vrijstelling van betaling van zijn sociale bijdragen heeft verkregen

(Ingediend door de heer André du Bus de Warnaffe)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van een voorstel dat reeds op 26 januari 2010 in de Senaat werd ingediend (stuk Senaat, nr. 4-1624/1 - 2009/2010).

België maakt een economisch moeilijke periode door en verkeert trouwens in een recessie.

Die situatie is niet zonder gevolgen voor de zelfstandigen, die zouden kunnen te kampen krijgen met minder vraag naar dienstencontracten of die dreigen niet te worden betaald voor hun prestaties.

Om dat inkomensverlies het hoofd te bieden, zijn tal van zelfstandigen geneigd een beroep te doen op de Commissie voor vrijstelling van bijdragen.

Krachtens artikel 17 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen mogen de zelfstandigen in hoofdberoep, als zij zich in staat van behoefte

dans une situation voisine de l'état de besoin, peuvent s'adresser à la Commission précitée afin d'obtenir la dispense totale ou partielle de leurs cotisations sociales pour certains trimestres déterminés.

En vertu de cette disposition, cette Commission, instituée au sein du « ministère des Classes moyennes » (1), peut se baser sur différents critères pour apprécier l'état de besoin du travailleur indépendant : les revenus, les charges, la composition du ménage, l'état de santé du travailleur, etc.

En vertu de l'article 94bis de l'arrêté royal du 19 décembre 1967 portant règlement général en exécution de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, lorsqu'un travailleur indépendant a obtenu la dispense, les cotisations sont censées avoir été payées pendant la période concernée et la dispense n'a donc pas d'effets négatifs sur le droit aux prestations sociales.

Malheureusement, il existe une exception à ce principe. En matière de pension de retraite et de survie, les trimestres postérieurs à l'année 1980 pour lesquels une dispense a été octroyée ne sont pas comptabilisés en vue du calcul de la carrière, et donc de la pension. Ces trimestres ne sont pris en considération que pour déterminer les années de carrière ouvrant le droit à une retraite anticipée.

Les travailleurs indépendants qui obtiennent une dispense de paiement de cotisations sont donc contraints de subir des conséquences négatives sur leur pension, ce qui est injuste.

Les travailleurs indépendants sont déjà ceux qui perçoivent les pensions les plus basses et ce problème est amplifié par les règles actuellement en vigueur sur la non-comptabilisation des trimestres pour lesquels une dispense a été accordée.

De plus, ces règles ne correspondent pas au véritable but des dispenses de cotisations, qui est de venir en aide aux travailleurs indépendants en état de besoin, puisqu'ils subissent des conséquences négatives sur leurs pensions lorsqu'ils reçoivent une dispense.

Il faut également noter que les règles actuelles manquent de cohérence puisque le principe est de considérer que les cotisations pour lesquelles la Commission a accordé une dispense ont été payées en ce qui concerne le droit aux prestations sociales, si ce n'est la pension.

(1) Actuellement, il s'agit du Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale, direction générale Indépendants.

bevinde of in een toestand die de staat van behoefte benadert, zich immers tot de voormelde Commissie wenden om voor welbepaalde kwartalen volledige of gedeeltelijke vrijstelling van de sociale bijdragen te verkrijgen.

Naar luid van artikel 22 van datzelfde koninklijk besluit werd die Commissie opgericht bij het « ministerie van Middenstand » (1) en mag ze zich baseren op diverse criteria om de staat van behoefte van de zelfstandige te beoordelen: de inkomsten, de lasten, de samenstelling van het gezin, de gezondheidstoestand van de zelfstandige enzovoort.

Overeenkomstig artikel 94bis van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967, houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, worden de bijdragen tijdens de betrokken periode geacht betaald te zijn als een zelfstandige vrijstelling heeft verkregen en heeft die vrijstelling dus geen negatieve gevolgen voor het recht op sociale uitkeringen.

Jammer genoeg is er een uitzondering op dat principe. Voor de rust- en overlevingspensioenen worden de kwartalen van na 1980 waarvoor een vrijstelling werd toegekend namelijk niet in aanmerking genomen voor de berekening van de loopbaan en dus van het pensioenbedrag. Die kwartalen worden alleen in aanmerking genomen om het aantal loopbaanjaren te bepalen dat het recht op een vervroegde uitkering opent.

Zelfstandigen die vrijgesteld zijn van het betalen van de sociale bijdragen, moeten daarvan noodgedwongen negatieve gevolgen ondergaan voor hun pensioen. Dat is onbillijk.

De zelfstandigen krijgen al de laagste pensioenen en dat probleem wordt nog vergroot door de thans vigerende regels inzake het niet in aanmerking nemen van de kwartalen waarvoor een vrijstelling werd verleend.

Doordat de zelfstandigen die een vrijstelling krijgen daarvan negatieve gevolgen ondervinden voor hun pensioen staan die regels bovendien haaks op de echte doelstelling van die vrijstellingen van bijdragen, met name de in staat van behoefte verkerende zelfstandigen helpen.

Opgemerkt zij voorts dat de huidige regels niet erg samenhangend zijn aangezien het principe is dat men er inzake het recht op sociale uitkeringen van uitgaat dat de bijdragen waarvoor de Commissie vrijstelling heeft verleend, betaald werden, behalve dan wat het pensioen betreft.

(1) Tegenwoordig gaat het om de Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid, directie-generaal Zelfstandigen.

Et, même pour le calcul de la pension, il faut noter que les trimestres civils antérieurs au quatrième trimestre de l'année 1980 sont considérés comme ayant été payés ou encore que l'ensemble des cotisations est pris en considération pour déterminer les années de carrière ouvrant le droit à une retraite anticipée.

Enfin, si l'on fait une comparaison avec le régime des salariés, il faut noter que ceux-ci bénéficient de périodes assimilées pour le calcul de leur pension, notamment lorsqu'ils ont connu des périodes de chômage.

En conclusion, les auteurs estiment que les trimestres pour lesquels les travailleurs ont obtenu une dispense de cotisations doivent être pris en considération pour le calcul de la pension.

André du BUS de WARNAFFE.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi vise une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 94*bis* de l'arrêté royal du 19 décembre 1967 portant règlement général en exécution de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, inséré par l'arrêté royal du 5 avril 1976, modifié par les arrêtés royaux du 2 juillet 1981, du 14 juin 1982 et du 19 novembre 1984, l'alinéa 2 est abrogé.

8 octobre 2010.

André du BUS de WARNAFFE.

En zelfs voor de berekening van het pensioen moet worden opgemerkt dat de kalenderkwartalen van vóór het vierde kwartaal van het jaar 1980 worden geacht betaald te zijn, en dat voor de berekening van het aantal jaren loopbaan die recht geven op een vervroegde uittreding alle bijdragen in aanmerking worden genomen.

Als men, tot slot, een vergelijking maakt met het stelsel van de werknemers, moet worden opgemerkt dat voor de berekening van hun pensioen gelijkgestelde periodes in aanmerking worden genomen, onder meer als ze gedurende bepaalde periodes werkloos zijn geweest.

Kortom, de indieners zijn van oordeel dat de kwartalen waarvoor de zelfstandigen een vrijstelling tot betaling van de bijdragen hebben verkregen in aanmerking moeten worden genomen voor de berekening van het pensioen.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Het tweede lid van artikel 94*bis* van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967, houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, ingevoegd bij het koninklijk besluit van 5 april 1976 en gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 2 juli 1981, 14 juni 1982 en 19 november 1984, wordt weggelaten.

8 oktober 2010.